

Vad skall jag tänka på när jag som konsument vill handla klimatsmart mat?

I dag handlar Klimat- och hållbarhetsfrågan om klimatsmarta matinköp och panelen svarar på frågor om vitlök och tomat.

■ Har det alls någon betydelse för klimat och hållbarhet vad jag gör till vardags? Att handla mat hör till vardagslivet och sker ofta på rutin och med brådska att snart komma hem. Ändå är det just i den situationen som det finns stora möjligheter att göra skillnad – genom en medveten tanke och kritisk blick för matvarans transport och tillverkning.

Varför finns inte svensk lök i butiken?

FRÅGA: I år var det ett gynnsamt år för vitlöksodling med enorma skördar. I min matbutik letade jag efter lokalt odlad vitlök men väntade egentligen inte att finna det. Men jag blev nästan chockad av att finna att all lök i den stora matbutiken var odlad inte bara utanför Sverige men i helt andra världsdelar! Vitlöken i butiken var odlad i Kina

och gullöki Australien! Hur kan det förklaras när landen dignar av vitlök inom några kilometers avstånd från butiken?

LUDVIG

SVAR: Din observation av vitlöken är överraskande för oss också. Vi har inget självklart svar men flera funderingar.

Vitlök kan odlas i hela Sverige, kan lätt lagras i hemmet och är en matvara som konsumeras i tämligen begränsade volymer. Den borde därför inte vara utpräglad priskänslig.

Kan det vara så att arbetskraften är billigare i Kina? Hur produceras vitlök i Kina vad gäller miljö och arbetsförhållanden för odlarna? Hur sker transporten från Kina till butiken i Sverige? Skulle det ha någon inverkan på klimatet och på livet i vår kommun om vitlöken för Kungälvborna odlades här? Skulle kunderna i Kungälv gärna betala lite mer för vitlök om den var producerad närmare, åtminstone i Europa?

Vilka tomat ska jag välja?

FRÅGA: Vi äter mycket to-

mater i vår familj. Vilket är det mest klimatsmarta valet av tomat? Jag har hört att tomat från medelhavsregionen skall vara väl så klimatvänliga som svenskodlade, i alla fall under vintern?!

HELENA SVENSSON

SVAR: Vad är "klimatsmart"? Vanligen menar man utsläpp av klimatgaser som koldioxid i samband med transporten mellan produktion och försäljning. När det gäller färska grönsaker är det ibland aktuellt med flygtransport. Detta är det sämsta ur klimatsynpunkt eftersom det medför stora utsläpp av klimatgaser från flygbränslet. Andra transportmedel som lastbil, tåg, båt ger mindre klimat effekter. Produktionsmetoden är viktig – hur belysning och uppvärmning sker, hur växtnäring och bekämpning av skadesekter sker, hur plastmaterial (fossil källa) för tunnelväxthus hanteras mm. Det finns ingen lag som kräver redovisning av produktionsmetoden och det kan vara nästan omöjligt för en vardagskonsument att finna ut. Men det finns några

enkla riktlinjer:

- Lokalproducerade produkter underlättar konsumentkontakt och insyn i produktionsmetoden
- Ät efter säsong. Tomater kan odlas i vår del av världen under den ljusa delen av året med förnybar energi. Det är det mest klimatsmarta!

Ställ dina frågor om klimat, hållbarhet och omställning till en expertpanel från Omställning Kungälv. Yvonne Öhlin Lagerstedt, Gunilla Almered Olsson och Hillevi Pernmyr svarar på frågor om stort och smått – globalt och lokalt. Svaren publiceras i KP en gång i månaden.

Mejla din fråga till: omstallning.kungalv@gmail.com

Gör SERVICE INNAN det är FÖR SENT!!

Endast 700:-

KMI ELEKTRONIKHUSET
DIN DATORLEVERANTÖR I KUNGÄLV

ÖPPET: Mån - Tors 13-18
Utmarksvägen 18 | tfn. 24 83 10
www.kmi.se